

شماره چاپ: ۸۷

دوره دهم - سال اول

شماره ثبت: ۷۶

تاریخ چاپ: ۱۳۹۵/۴/۲۶

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«لایحه اساسنامه سازمان انرژی های
تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی (ساتبا)»

کد موضوعی: ۳۱۰

شماره مسلسل: ۱۵۰۴۹

مهرماه ۱۳۹۵

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۳.....	مقدمه
۵.....	۱. اهمیت انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی
۱۳.....	۲. تاریخچه تشکیل سابا و سانا و لایحه ساتبا
۱۵.....	۳. ضرورت ایجاد «ساتبا»
۱۷.....	۴. اظهار نظر درباره لایحه
۲۵.....	منابع و مأخذ

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«لایحه اساسنامه سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و
بهره‌وری انرژی (ساتبا)»

چکیده

در صورت بهره‌برداری صحیح از انرژی‌های نو نه تنها دستیابی به توسعه و پیشرفت اقتصادی و اجتماعی امکانپذیر می‌شود، بلکه می‌توان تا حد زیادی از تغییرات آب و هوایی در کره زمین که تهدیدات زیست‌محیطی را به دنبال دارد، جلوگیری کرد، ضمن آنکه عرضه پایدار انرژی تضمین شده آثار جانبی منفی بر روی محیط زیست و سلامتی انسان را کاهش می‌دهد. در کشور ما هم در سال‌های اخیر روند استفاده از انواع انرژی‌های نو و تجدیدپذیر گسترش یافته و تلاش‌های نسبتاً مناسبی در زمینه استفاده از انرژی‌های خورشیدی و بادی صورت گرفته است.

از طرف دیگر محدودیت منابع فسیلی، رشد بالای مصرف سالیانه انواع انرژی در ایران، احتمال خارج شدن کشورمان از جرگه صادرکنندگان نفت از اواخر قرن حاضر و بالطبع قطع درآمدهای ناشی از صدور نفت باعث می‌شود که در صورت عدم برنامه‌ریزی و پیش‌بینی‌های لازم، روند توسعه کشور به‌طور جدی تحت تأثیر قرار گیرد. عدم کارآیی فنی و اقتصادی مصرف انرژی و هدر رفتن قریب به یک‌سوم از کل انرژی در فرآیندهای مصرف و مشکلات فزاینده زیست‌محیطی ناشی از آن، ضرورت مدیریت مصرف انرژی و

بالا بردن بازده و بهره‌وری انرژی را در کشورمان پیش از پیش آشکار می‌سازد. هم‌اکنون وظایف مرتبط با توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر و ارتقای بهره‌وری انرژی الکتریکی در سازمان انرژی‌های نو ایران (سانا) و سازمان بهره‌وری انرژی ایران (سابا) که به استناد ماده (۴) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به صورت ۱۰۰ درصد دولتی و جزء سازمان‌های تابعه شرکت مادر تخصصی توانیر درآمده‌اند، انجام می‌پذیرد.

با ابلاغ قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی، مصوب سال ۱۳۸۹ و به استناد ماده (۸) این قانون، وزارت نیرو با استفاده از ظرفیت قانونی جدید، پیشنهاد «لایحه اساسنامه سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی» را در سال ۱۳۹۰ به دولت ارسال نمود، زیرا در پیشنهاد لایحه مذکور پس از ایجاد مؤسسه یاد شده، سازمان‌های سانا و سابا منحل و کلیه مأموریت‌ها و وظایف حاکمیتی آنها به مؤسسه جدیدالتأسیس واگذار می‌شود که این امر در راستای قانون برنامه پنج‌ساله پنجم، قانون مدیریت خدمات کشوری و اصل چهل و چهارم قانون اساسی قابل توجیه و دفاع می‌باشد.

بر این اساس در این گزارش علاوه بر مروری بر اهمیت انرژی‌های تجدیدپذیر در ایران و جهان و بهره‌وری انرژی، تلاش شده تا به ضرورت تشکیل سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی ایران (ساتبا) پرداخته و در نهایت، اشکالاتی که در لایحه اساسنامه پیشنهادی دولت وجود دارد را مورد توجه قرار داده و با ارائه پیشنهادهای اصلاحی، در جهت کارآمدی بیشتر این سازمان گامی به جلو برداشته شود.

بسیاری از صاحب‌نظران بر این اعتقادند که بحران انرژی بزرگ‌ترین معضلی است که جهان صنعتی با آن مواجه خواهد شد و این بحران هر ساله رو به فزونی است. فناپذیری سوخت‌های فسیلی، مشکلات زیست‌محیطی ناشی از مصرف انرژی فسیلی از یک طرف و تنوع‌بخشی به منابع انرژی، توسعه پایدار و ایجاد امنیت انرژی و پاک و تجدیدپذیر بودن منابع انرژی‌های تجدیدپذیر نظیر خورشید، باد، زمین گرمایی و... از طرف دیگر، باعث توجه جدی جهانیان به توسعه و گسترش استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر و افزایش سهم این منابع در سبد انرژی جهانی شده است.

به‌وجود آمدن هر اشکالی در سیستم تولید، توزیع و انتقال انرژی، اختلال و آسیب‌های وسیعی را در تمام بخش‌های اقتصادی و اجتماعی بر جای خواهد گذاشت و به همین دلیل کشورها تنوع‌بخشی به منابع انرژی و همچنین کاهش اتکا به شبکه سراسری انتقال انرژی و به تعبیری دیگر پدافند غیرعامل را جزء اصلی‌ترین راهبردهای خود قرار می‌دهند تا از وابستگی به یک نوع انرژی به‌شدت احتراز کرده و آسیب‌پذیری خود، از این بابت را به حداقل ممکن کاهش می‌دهند.

اشاره به موضوع انرژی‌های تجدیدپذیر و مقوله بهره‌وری انرژی در چندین سند و سیاست کلی نظام که توسط مقام معظم رهبری ابلاغ گردیده است به صراحت نشان از اهمیت این موضوع است. با توجه به اهمیت موضوع انرژی در بند «ب» سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران در بخش انرژی، هدف مربوط به ایجاد تنوع در منابع انرژی کشور و استفاده از آن با رعایت مسائل زیست‌محیطی و تلاش برای افزایش سهم انرژی‌های

تجدیدپذیر با اولویت انرژی آبی مورد تأکید و تلاش برای کسب فناوری و دانش فنی انرژی‌های نو و ایجاد نیروگاه‌ها از قبیل بادی و خورشیدی و پیل‌های سوختی و زمین‌گرمایی در کشور مورد توجه قرار گرفته است و همچنین صرفه‌جویی در مصرف انرژی با اعمال مجموعه‌ای متعادل از اقدامات قیمتی و غیرقیمتی به‌منظور کاهش مستمر «شاخص شدت انرژی» کشور و رساندن آن به حداقل دوسوم میزان کنونی تا پایان برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه و به حداقل یک‌دوم میزان کنونی تا پایان برنامه ششم توسعه از جمله این اهداف است.

با توجه به این مهم، از وظایف اصلی وزارت نیرو تدوین و برنامه‌ریزی و سیاستگذاری انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی است و طبیعتاً در صورتی که این انتظار از وزارت نیرو متصور است، می‌باید سازوکار لازم نیز برای اجرای مناسب آن فراهم شود. لازمه این سازوکار، وجود ساختار و سازمانی مرتبط است. ساختاری که می‌باید از ابعاد گوناگونی مورد توجه قرار گیرد که یکی از آن موارد، ایجاد یک نظام مدیریت توسعه ملی انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی به شکل مطلوب در حاکمیت است که اخیراً اساسنامه آن در قالب لایحه‌ای ارائه شده است. در این گزارش تلاش داریم با توجه به اهمیت انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی به ضرورت ایجاد این سازمان پرداخته و در نهایت به اصلاح و ارائه پیشنهادهایی در این زمینه مبادرت ورزیم.

۱. اهمیت انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی

۱-۱. انرژی تجدیدپذیر

طبق آمارهای به ثبت رسیده طی ۳۰ سال گذشته احتیاجات انرژی جهان به مقدار قابل ملاحظه‌ای افزایش یافته است. در سال ۱۹۶۰ مصرف انرژی جهان معادل ۳/۳ گیگاتن^۱ بوده است. در سال ۱۹۹۰ این رقم به ۸/۸ گیگاتن بالغ شد، که دارای رشد متوسط سالانه ۳/۳ درصد بوده و حدود ۱۶۷ درصد افزایش را نشان می‌دهد و در حال حاضر مصرف انرژی جهان ۱۰ Gtoe/Year است و پیش‌بینی می‌شود این رقم در سال‌های ۲۰۲۰ به ۱۴ Gtoe/Year افزایش یابد.^۲ این ارقام نشان می‌دهند که میزان مصرف انرژی جهان در قرن آینده بالا می‌باشد و بالطبع منابع انرژی‌های فسیلی در قرن‌های آینده، جوابگوی نیاز انرژی جهان برای بقا، تکامل و توسعه نخواهند بود، بنابراین استفاده از منابع جدید انرژی به جای منابع فسیلی امری الزامی است. توجه شود که اصولاً منابع فسیلی مواد خام صناعی است (پتروشیمی و...) که ایجاب می‌کند سوزاندن آن کاهش یابد زیرا که ارزش افزوده فوق‌العاده‌ای می‌تواند داشته باشد.

هم‌اکنون ۶ نوع از انرژی‌های تجدیدپذیر در جهان شناخته شده‌اند که انرژی زیست‌توده، انرژی مستقیم خورشید، انرژی زمین گرمایی، انرژی بادی، انرژی دریاها و انرژی هیدروژنی از جمله آنها هستند. مطابق پیش‌بینی‌ها، انرژی‌های تجدیدپذیر تا سال ۲۰۵۰ میلادی بیش از ۸۰ درصد از مجموع عرضه جهانی انرژی را به خود اختصاص خواهند داد.^۳

۱. Tonnes of Oil Equivalent.

۲. آژانس بین‌المللی انرژی‌های تجدیدپذیر.

۳. کمیته بین‌المللی تغییرات آب و هوا.

در این میان کمیته بین‌المللی تغییرات آب و هوا با بررسی بیش از ۱۶۴ سناریوی مختلف تأکید دارد که انرژی‌های تجدیدپذیر در هر اقدام موفق در زمینه تغییرات آب و هوایی، نقش اصلی و کلیدی را برعهده خواهد داشت.

علاوه بر این، انرژی‌های تجدیدپذیر توان بالقوه بالایی برای کاهش گازهای گلخانه‌ای، یکپارچه ساختن شبکه‌های انرژی و توسعه پایدار دارند.

مطابق برآوردهای کارشناسان، به‌کارگیری انرژی‌های تجدیدپذیر می‌تواند منجر به کاهش انتشار گاز دی‌اکسیدکربن به میزان ۲۲۰ تا ۵۶۰ مگاتن در فاصله زمانی ۲۰۱۰ تا ۲۰۵۰ میلادی باشد و با این وجود نقش انرژی‌های تجدیدپذیر در کاهش گازهای گلخانه‌ای بسیار مهمتر از انرژی هسته‌ای و گاز طبیعی ارزیابی می‌شود.^۱

از سوی دیگر، پیش‌بینی می‌شود روند استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر در دنیا با پیشرفت‌های فناوری و کاهش هزینه‌های اضافی شتاب بیشتری گیرد و بر این اساس، انرژی بادی به تنهایی می‌تواند بیش از ۱۰۰ درصد از تقاضای جهانی انرژی در آینده را پاسخگو باشد و انرژی خورشیدی هم قادر به تولید انرژی به میزان چندین برابر بیش از نیاز دنیا باشد.

در سال ۲۰۰۹ میلادی بیش از ۱۹ درصد از عرضه جهانی برق با استفاده از انرژی‌های نو تأمین شد و ظرفیت نصب شده انرژی بادی در پایان سال ۲۰۱۰ میلادی ۲/۵ درصد از تقاضای جهانی برق را پوشش داد و بنابر پیش‌بینی‌ها این میزان تا سال ۲۰۵۰ با افزایش ۱۰ برابری به ۲۵ درصد خواهد رسید.^۲

۱. پیشین.

تقاضای انرژی برای دستیابی به توسعه اقتصادی و اجتماعی و بهبود رفاه و سلامتی انسان در حال افزایش است و تمامی جوامع بشری برای تأمین نیازهای انسانی مانند پخت غذا، ارتباطات و غیره نیاز به خدمات انرژی دارند.

توسعه استفاده از سوخت‌های فسیلی مانند نفت، زغال سنگ و گاز برای تأمین انرژی مورد نیاز جهان از سال ۱۸۵۰ میلادی باعث شده تا مقادیر فراوانی گاز دی‌اکسیدکربن در کره زمین منتشر شود و این امر منجر به انتشار مقادیر فراوانی گاز دی‌اکسیدکربن در هوا شده است.^۱

انتشار گازهای گلخانه‌ای به‌ویژه از نیمه دوم قرن بیستم تأثیر بسزایی در افزایش دمای زمین و گرم شدن آن داشته است.

در صورت بهره‌برداری صحیح از انرژی‌های نو نه فقط دستیابی به توسعه و پیشرفت اقتصادی و اجتماعی امکانپذیر می‌شود، بلکه می‌توان تا حد زیادی از تغییرات آب و هوایی در کره زمین که تهدیدات زیست‌محیطی را به دنبال دارد، جلوگیری کرد، ضمن آنکه عرضه پایدار انرژی تضمین شده آثار جانبی منفی بر روی محیط زیست و سلامتی انسان را کاهش می‌دهد.

فناوری‌های مربوط به انرژی‌های نو در سال‌های اخیر گسترش فراوانی یافته است و آنچه که در این زمینه اهمیت دارد، سیاستگذاری مناسب برای افزایش سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های مربوط به انرژی‌های نو و فناوری‌های مربوط به آن است.

موضوع دیگری که باید به آن توجه داشت افزایش نگاه‌ها در سطح جهان به سمت انرژی‌های نو، پس از وقوع زلزله اخیر در ژاپن و آسیب دیدن نیروگاه هسته‌ای فوکوشیما

---

۱. آژانس بین‌المللی انرژی.

در این کشور و آثار منفی ناشی از آن است، امری که نقش این نوع از انرژی‌ها را به‌عنوان یک انرژی مطمئن و ایمن آشکارتر ساخته است. ضمن آنکه در آینده، نیروگاه‌های فسیلی به‌علت مالیات بالایی که بر اثر آلودگی هوا به آنها تعلق خواهد گرفت، صرفه اقتصادی خود را تا حدی از دست داده و انرژی‌های خورشیدی و بادی مقرون به صرفه‌تر خواهد شد.

– ایران و انرژی‌های تجدیدپذیر

در کشور ما هم در سال‌های اخیر روند استفاده از انواع انرژی‌های نو و تجدیدپذیر گسترش یافته و تلاش‌های نسبتاً مناسبی در زمینه استفاده از انرژی‌های خورشیدی و بادی صورت گرفته است.

تابش انرژی خورشید در ایران $2/5$ برابر بیشتر از کشورهای اروپایی است و شرایط بهره‌گیری از نور خورشید در مناطق کویری ایران در حد شمال آفریقا است و این درحالی است که کشورهای اروپایی در نظر دارند با استفاده از کابل‌های زیر دریا، انرژی برق خورشیدی را از شمال آفریقا به کشورهای خود منتقل کنند.^۱

همچنین برق‌رسانی به روستاهای دورافتاده کشور که امکان برقرار کردن آنها به‌وسیله اتصال به شبکه سراسری برق وجود نداشته یا مقرون به صرفه نمی‌باشد از دیگر اقدامات در حال اجرا در کشور در زمینه استفاده از انرژی خورشیدی است. بخش خصوصی ایران تاکنون در ارمنستان یک نیروگاه بادی احداث کرده و در پاکستان هم در حال احداث نیروگاه دیگری است.

هم‌اکنون فناوری تولید توربین‌های بادی در کشور تا میزان ۶۰۰ کیلووات بومی شده

---

۱. سازمان انرژی‌های نو ایران.

و این در حالی است که فناوری توربین‌های بادی سه مگاواتی هم در حال بومی‌سازی است.^۱ در زمینه انرژی زمین‌گرمایی هم قرارداد احداث یک نیروگاه ۱۱۰ مگاواتی توسط بخش خصوصی کشورمان با اندونزی بسته شده است که در این کشور احداث می‌شود. از سوی دیگر، متخصصان کشور موفق به طراحی و ساخت یک نیروگاه زمین‌گرمایی در اردبیل شده‌اند و هم‌اکنون فناوری مربوط به ساخت و طراحی نیروگاه‌های زمین‌گرمایی در داخل کشور بومی شده است.

قرار است در طول برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه هم بیش از ۵۰۰۰ مگاوات نیروگاه انرژی‌های تجدیدپذیر توسط بخش خصوصی و با حمایت سازمان انرژی‌های نو ایران احداث شود.^۲

هم‌اکنون قرارداد احداث ۱۰۰۰ مگاوات نیروگاه تجدیدپذیر در بخش‌های انرژی‌های بادی، زیست‌توده و خورشیدی با بخش خصوصی بسته شده و مجوزهای مربوط به آن نیز صادر و اعتبار ارزی آن گشایش شده است. همچنین احداث بیش از ۳۰۰۰ مگاوات نیروگاه توسط بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری درخواست شده که در حال پیگیری است.^۳ نکته قابل توجه در استفاده از انرژی‌های نو، صرفه‌جویی قابل توجه در استفاده از سوخت‌های فسیلی است، به طوری که با راه‌اندازی نیروگاه بادی شیراز برای تولید ۱۶۶ هزار

---

۱. همان.

۲. سازمان انرژی‌های نو ایران.

۳. ماده (۱۳۹) قانون برنامه پنجم توسعه: به‌منظور ایجاد زیرساخت‌های تولید تجهیزات نیروگاه‌های بادی و خورشیدی و توسعه کاربرد انرژی‌های پاک و افزایش سهم تولید این نوع انرژی‌ها در سبد تولید انرژی کشور دولت مجاز است با حمایت از بخش‌های خصوصی و تعاونی از طریق وجوه اداره شده و یارانه سود تسهیلات زمینه تولید تا پنج هزار مگاوات انرژی بادی و خورشیدی در طول برنامه متناسب با تحقق تولید را فراهم سازد.

کیلووات ساعت برق در سه ماه آغاز به کار، ۵۵ هزار و ۳۰۰ لیتر سوخت گازوئیل یا معادل آن ۵۵ هزار و ۳۰۰ مترمکعب گاز صرفه‌جویی شده که ارزش ریالی آن معادل ۲۰۰ میلیون ریال است.^۱ البته انرژی یک مترمکعب گاز معادل یک لیتر گازوئیل نیست و این مقدار هم بستگی به راندمان نیروگاه‌های حرارتی دارد.

هم‌اکنون کشورمان در ابتدای مسیر استفاده از انرژی‌های نو قرار دارد و بنابراین ضروری است تا مسئولان مربوطه با سیاستگذاری‌های مناسب زمینه شکوفایی صنایع مربوط به این نوع انرژی‌ها را در داخل کشور فراهم کنند، امری که نه تنها موجب ایجاد فرصت‌های شغلی فراوان در کشور می‌شود، بلکه زمینه خروج ارز از کشور را کم و نیز صادرات تجهیزات وابسته به این نوع انرژی‌ها را فراهم می‌سازد، ضمن آنکه کشورمان را در عرصه انرژی‌های نو همگام با کشورهای پیشرفته دنیا قرار می‌دهد.

در این میان طرح ادغام وزارتخانه‌های نفت و نیرو و تشکیل وزارت انرژی در برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، فرصت مناسبی بود تا با تقویت هرچه بیشتر نقش انرژی‌های نو در تأمین انرژی مورد نیاز کشور از وابستگی کشور به منابع نفتی رهایی یابیم که متأسفانه این فرصت از دست رفت. اکنون با پیشنهاد تشکیل سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی (ساتبا) امکان کاهش مشکلات به نحو مقتضی فراهم گردد.

۱-۲. اهمیت بهره‌وری انرژی

محدودیت منابع فسیلی، رشد بالای مصرف سالیانه انواع انرژی در ایران، خارج شدن احتمالی کشورمان از جریه صادرکنندگان نفت از اواخر قرن حاضر و بالطبع قطع درآمدهای ناشی از

۱. سازمان انرژی‌های نو.

صدور نفت باعث می‌شود که در صورت عدم برنامه‌ریزی و پیش‌بینی‌های لازم، روند توسعه کشور به‌طور جدی به خطر بیفتد. عدم کارآیی فنی و اقتصادی مصرف انرژی و هدر رفتن قریب به یک‌سوم از کل انرژی در فرآیندهای مصرف و مشکلات فزاینده زیست‌محیطی ناشی از آن، ضرورت مدیریت مصرف انرژی و بالا بردن بازده و بهره‌وری انرژی را در کشورمان پیش از پیش آشکار می‌سازد.

کشور ایران دارای منابع و ذخایر بزرگ انرژی است. در حال حاضر بیش از ۸۵ میدان نفتی کشف شده در کشور وجود دارد و از لحاظ ذخایر گازی، ایران دومین مقام را در میان کشورهای جهان دارد. ذخایر گازی قابل استحصال در ایران در حدود ۳۳/۸ تریلیون مترمکعب تخمین زده شده است. منابع دیگر انرژی مانند زغال‌سنگ و... نیز در کشور به میزان قابل توجهی وجود دارد.^۱

روند موجود رشد بی‌رویه مصرف انرژی در کشور، ایران را از یک کشور صادرکننده انرژی به یک کشور واردکننده تا قبل از افق ۱۴۰۰ تبدیل خواهد کرد. برای مقابله با این تهدید، اجرای راهکارهای بهینه‌سازی انرژی و اصلاح الگوی مصرف آن ضروری است. بدین ترتیب حضور ایران در بازارهای بین‌المللی انرژی نیز برای بلندمدت تضمین خواهد شد. بهینه‌سازی مصرف انرژی یک صنعت پرسود و کم‌هزینه برای اقتصاد ملی است و ترویج آن اشتغال‌زایی گسترده‌ای را به دنبال خواهد داشت. ایجاد امنیت انرژی و کاهش آلودگی محیط زیست از دیگر مزایای اجرای راهکارهای بهینه‌سازی مصرف انرژی است. با توجه به افزایش مصرف انرژی در ایران، محدود بودن منابع طبیعی، حرکت در راستای توسعه پایدار و حفظ محیط زیست، باید تا حد امکان از هدر رفتن و تلف شدن انرژی جلوگیری شود. برای این منظور باید در زمینه استفاده بهینه از

منابع انرژی در کشور ضمن شناخت راهکارهای مناسب برای کاهش مصرف انرژی قدم‌هایی برداشته شود. با توجه به نقش حیاتی انرژی برای جوامع بشری و نقش بسیار تأثیرگذار انرژی در پیشرفت و توسعه پایدار کشورها، امروزه استفاده بهینه از منابع انرژی جهت رفع نیازهای جامعه انسانی نیازمند روی آوری به مدیریت انرژی و بهینه‌سازی مصرف آن است.

مدیریت انرژی عامل تأمین، مصرف بهینه و حفظ انرژی بوده و عبارت است از مجموعه اقداماتی که در جهت کاربرد مؤثر از منابع انرژی موجود صورت می‌گیرد که این اقدامات شامل: صرفه‌جویی انرژی، مصرف انرژی و جایگزینی منابع انرژی می‌گردد.

آمارهای داخلی و بین‌المللی نشان می‌دهد که مصرف انرژی در بخش‌های مختلف اقتصاد ایران در سال‌های گذشته، روند فزاینده رو به رشدی را داشته است. براساس گزارشی که انجمن جهانی انرژی^۱ با عنوان «سیاست‌های بهره‌وری انرژی در کشورهای جهان» منتشر کرده است؛ اطلاعات مقدار تولید ناخالص داخلی انرژی و شدت مصرف انرژی برای کشورهای دنیا ارائه شده است. در این گزارش جمهوری اسلامی ایران بیشترین افزایش شدت مصرف انرژی در بین کشورهای دنیا را داشته است که ادامه این روند در سال‌های آینده می‌تواند برای اقتصاد کشور بسیار بحران‌آفرین باشد.

با توجه به اینکه متوسط شدت رشد انرژی در جهان حدود ۰/۴ می‌باشد، این رقم در کشور ایران بیش از ۰/۶ برآورد گردیده است؛ لذا می‌توان گفت که در کشور ما پتانسیل بالقوه در بهینه‌سازی و اصلاح الگوی مصرف انرژی در بخش‌های مختلف تا مرز یک‌سوم (۳۳ درصد) که تقریباً معادل تمام بودجه عمرانی کشور می‌باشد، تخمین زده شده است. درحالی که طی دو دهه اخیر رشد شدت مصرف انرژی الکتریکی در کشور ما سالیانه حدود ۰/۷ بوده است،

۱. World Energy Council

مقایسه آماری نشان می‌دهد که رشد شدت مصرف انرژی تقریباً ۲ برابر رشد شدت رشد انرژی در جهان است. بنابراین، اهمیت بهره‌وری انرژی، مدیریت انرژی و اصلاح الگوی مصرف در بخش انرژی کشور محرز و انکار ناپذیر می‌باشد.^۱

البته یکی از فاکتورهای کاهش یا افزایش شدت انرژی و مصرف انرژی شرایط اقلیمی، طبیعی و عوامل آب و هوایی و ... است. شبیه آنچه در راندمان نیروگاه‌ها مؤثر است. در راندمان نیروگاه، افزایش ارتفاع، افزایش درجه حرارت محیط، افزایش رطوبت و ... باعث تغییر در راندمان می‌شود. در نتیجه در شرایط یکسان اقلیمی و استفاده از فناوری یکسان می‌توان شدت انرژی را مورد مقایسه قرار داد.

۲. تاریخچه تشکیل سابا و سانا و لایحه ساتبا

هم‌اکنون وظایف مرتبط با توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر و ارتقای بهره‌وری انرژی الکتریکی در سازمان انرژی‌های نو ایران (سانا) و سازمان بهره‌وری انرژی ایران (سابا) که به‌استناد ماده (۴) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران^۲

۱. انجمن جهانی انرژی.

۲. ماده (۴) برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به‌منظور ساماندهی و استفاده مطلوب از امکانات شرکت‌های دولتی و افزایش بازدهی و بهره‌وری و اداره مطلوب شرکت‌هایی که ضروری است در بخش دولتی باقی بمانند و نیز فراهم کردن زمینه واگذاری شرکت‌هایی که ادامه فعالیت آنها در بخش دولتی غیرضروری است، به دولت اجازه داده می‌شود نسبت به واگذاری، انحلال، ادغام و تجدید سازمان شرکت‌های دولتی، اصلاح و تصویب اساسنامه شرکت‌ها، تصویب آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی، تصویب آیین‌نامه‌های استخدامی و بیمه، با رعایت مقررات و قوانین مربوط و جابجایی و انتقال وظایف، نیروی انسانی، سهام و داروهای شرکت‌های دولتی و شرکت‌های وابسته به آنها با رعایت موارد مندرج در این ماده اقدام کند.

به صورت ۱۰۰ درصد دولتی و جزء سازمان‌های تابعه شرکت مادر تخصصی توانیر درآمده‌اند، انجام می‌پذیرد.

البته شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت نیز در زمینه بهره‌وری انرژی فعال است و از شرکت‌های تابعه وزارت نفت است.

شایان ذکر است که در سال‌های پیش از ۱۳۸۳، نهادهایی همچون سازمان انرژی اتمی، وزارت جهاد کشاورزی و سازمان بهینه‌سازی مصرف سوخت نیز در زمینه انرژی‌های تجدیدپذیر فعالیت‌هایی داشتند که به منظور استفاده بهینه و بهره‌برداری مؤثر از انرژی‌های تجدیدپذیر، مجلس شورای اسلامی در بند «ش» تبصره «۱۲» قانون بودجه سال ۱۳۸۳، دولت را موظف به تمرکز کلیه فعالیت‌های مربوط به انرژی‌های نو در یک دستگاه اجرایی کرد و نهایتاً براساس این تکلیف شورای عالی اداری طی مصوبه شماره ۱۹۰۱/۱۷۸۶۰۷ مورخ ۱۳۸۳/۰۹/۲۸، کلیه وظایف، فعالیت‌ها، مسئولیت‌های قانونی، اعتبارات، نیروی انسانی، امکانات و تجهیزات مربوط به انرژی‌های تجدیدپذیر را در وزارت نیرو (سازمان انرژی‌های نو ایران) تجمیع کرد و از سال ۱۳۸۴ با ادغام سایر نهادها، سانا متولی موضوع انرژی‌های تجدیدپذیر شد.^۱

از طرفی با ابلاغ قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی مصوب سال ۱۳۸۹ و به استناد ماده (۸) این قانون،^۲ وزارت نیرو با استفاده از ظرفیت قانونی جدید پیشنهاد «لایحه

۱. بند «ش» قانون بودجه سال ۱۳۸۳: دولت موظف است ظرف مدت سه‌ماه از تصویب این قانون کلیه فعالیت‌های مربوط به انرژی‌های نو را در یک دستگاه اجرایی موجود متمرکز نماید.

۲. ماده (۸) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی: وزارت نیرو می‌تواند در چارچوب قانون برنامه پنج‌ساله و قانون مدیریت خدمات کشوری جهت ارتقای بهره‌وری و استفاده هر چه بیشتر از منابع تجدیدپذیر، نسبت به تأسیس یک سازمان با شخصیت حقوقی مستقل اقدام نماید. اساسنامه و وظایف این سازمان توسط وزارت نیرو تهیه می‌شود و حداکثر ۶

اساسنامه سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی «را» در سال ۱۳۹۰ به دولت ارسال نمود، که در پیشنهاد لایحه مذکور پس از ایجاد مؤسسه یاد شده، سازمان‌های سانا و سابا منحل و کلیه مأموریت‌ها و وظایف حاکمیتی آنها به مؤسسه جدیدالتأسیس واگذار می‌گردد که این امر در راستای قانون برنامه پنج‌ساله پنجم، قانون، مدیریت خدمات کشوری و اصل چهل و چهارم قانون اساسی قابل توجیه و دفاع می‌باشد.

لازم به ذکر است که لایحه اساسنامه مذکور مطابق تبصره ذیل ماده (۱۱۵) قانون مدیریت خدمات کشوری فرآیند کارشناسی لازم را در شورای عالی اداری و کمیسیون‌های ذیربط دولت طی نموده و پس از تصویب در شورا به تصویب هیئت وزیران (۱۰ مهرماه ۱۳۹۲) نیز رسیده که اخیراً در قالب لایحه‌ای به مجلس شورای اسلامی ارائه شده است.

۳. ضرورت ایجاد «ساتبا»^۱

یکی از وظایف وزارت نیرو (قانون تأسیس وزارت نیرو)^۲ تدوین و برنامه‌ریزی و سیاستگذاری انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی است و طبیعتاً در صورتی که این انتظار از وزارت نیرو متصور است، می‌باید سازوکار لازم نیز برای اجرای مناسب آن فراهم شود. لازمه این سازوکار، وجود ساختار و سازمانی مرتبط است. ساختاری که می‌باید از ابعاد گوناگونی مورد توجه قرار گیرد که یکی از آن موارد، ایجاد نظام مدیریت توسعه ملی

ماه پس از تصویب این قانون با تأیید هیئت وزیران جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی ارائه می‌گردد. وزارت نیرو می‌تواند ردیف‌های بودجه مربوط به امور مذکور را از سازمان‌های زیرمجموعه خود به سازمان جدید انتقال دهد.

۱. سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی ایران - ساتبا.

۲. ماده (۱) و (۲) قانون تأسیس وزارت نیرو.

انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی به شکل مطلوب در بخش حاکمیتی است. نظامی که در آن وظایف سیاست‌گذاری، تنظیم‌گری و تسهیل‌گری مطابق مقتضیات و شرایط کشور به خوبی ساماندهی شده باشد که متأسفانه در حال حاضر چنین سامانی به صورت کارآ و مؤثر در کشور وجود ندارد. به ویژه آنکه پروژه‌های انرژی‌های تجدیدپذیر نسبت به انرژی‌های فسیلی در مقیاس کوچک‌تری هستند، بنابراین از مزیت تولید در مقیاس بالا محروم بوده و هزینه برق تولیدی نیز به دلیل سرمایه‌بر بودن آنها بیشتر است. با توجه به هزینه‌های سرمایه‌گذاری، این صنعت نیازمند تضمین درآمد طولانی می‌باشد. در این میان، دولت‌ها نقشی اساسی در ایجاد بستر لازم برای توسعه نفوذ بیشتر، کاربرد انرژی‌های تجدیدپذیر و ارتقای سطح بهره‌وری انرژی در کشورها را دارند و بدون همکاری دولت امکان توسعه و پیشرفت این صنعت وجود ندارد. بنابراین تصویب پیشنهاد تأسیس «ساتبا»، علاوه بر وجود توجیه قانونی که پیش‌تر ارائه شد، به دلایل اخیرالذکر و همچنین موانع و چالش‌هایی که ذیلاً به برخی از آنها اشاره می‌گردد قابل توصیه است:

- نبود نظام جامع مدیریت توسعه ملی در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری

انرژی.

- خلأ نهادی در ساختار تشکیلاتی نظام فوق.

- برخی تداخلات عملکردی نهادهای موجود در این حوزه.

- وجود نقش‌های بدون متولی در این حوزه.

- عدم شفافیت مرز بین بخش دولتی و خصوصی.

- فقدان استراتژی‌های مشخص افزایش نقش بخش خصوصی در نظام توسعه.

- فقدان زیرساخت‌های حقوقی لازم در حوزه توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی.

- تخصصی بودن حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی و ضرورت ایجاد نهادهای تخصصی در سطوح مختلف این نظام.

علاوه بر این، تجربه مدیریت انرژی در کشورهای موفق آسیایی، اروپایی نشان داده که به‌منظور تدوین و اجرای اثرگذار سیاست‌های کلان انرژی تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی در سطح هر کشور نیاز به تشکیلات و سازمان‌هایی منسجم، قدرتمند، دارای توان مالی، علمی و سرمایه‌گذاری در سطح کلان می‌باشد و در صورت قوی نبودن، تشکیلات قادر به انجام امور محوله به نحو احسن نبوده و به مرور زمان، فشارهای ناشی از عدم ایفای تعهدات، خود، مشکلاتی را برای آنها ایجاد نموده و از مسیر صحیح خارج خواهند شد. لذا کشورهای پیشرو این بخش از فعالیت‌های حاکمیتی خود را به‌صورت متمرکز و در بدنه دولت ایجاد کرده‌اند.

شایان ذکر است که در زمینه انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی کشورهای شایسته در ابتدای مسیر توسعه قرار گرفته‌اند، لزوم وجود ساختارهای دولتی و تمرکز جدی بر گسترش دانش، ارتقای فناوری و توسعه صنعتی و تجاری محسوس‌تر است. بنابراین با توجه به ضرورت‌های گفته شده لازم است برای رفع مشکلات و چالش‌های پیش آمده که استمرار نیز دارد سازمانی جهت مدیریت و سیاستگذاری کلان در این زمینه شکل گیرد.

۴. اظهار نظر درباره لایحه

مفاد مندرج در اساسنامه «ساتبا» به لحاظ طبقه‌بندی موضوعی در بخش‌های کلیات، وظایف و اختیارات و سایر موارد مورد بررسی و مذاقه قرار گرفته است که ذیلاً نظرات و

پیشنهادات در خصوص بخش‌هایی از مواد و بندها به همراه ملاحظات این مرکز ارائه می‌گردد:

۱-۴. بخش وظایف و اختیارات (موضوع ماده (۵) اساسنامه)

مطالعه کارشناسی در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی این واقعیت را روشن می‌کند که وظایف حاکمیتی دولت در چند سطح «نقش سیاستگذاری»، «نقش تنظیمگری» و «نقش تسهیلگری» (در حوزه اختیارات انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی) قابل تبیین است که در ادامه هر یک از نقش‌های یاد شده به همراه زیرنقش‌های مربوطه ارائه می‌گردد:

۱-۴-۱. نقش سیاستگذاری شامل موارد زیر است:

- هوشمندسازی،
- تعیین اهداف، جهت‌گیری‌ها و اولویت‌بندی‌های کلان،
- طراحی نظام تعیین نقش بازیگران،
- ارزیابی،
- پاسخگویی و حسابدهی.

۲-۴-۱. نقش تنظیمگری شامل موارد زیر است:

- رصد و بازرسی،
- وضع تعرفه،
- تعیین استانداردها،

- حل دعاوی،
- صدور مجوزها،
- اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی.

۳-۱-۴. نقش تسهیلگری شامل موارد زیر است:

- تسهیلگری در بُعد فناوری،
- تسهیلگری منابع دانش،
- تسهیلگری منابع مالی،
- تسهیل توسعه ارتباطات،
- تسهیل ظرفیت‌سازی و ترویج.

با نگاهی به ماده (۵) از فصل دوم اساسنامه پیشنهادی با موضوع حدود اختیارات و وظایف «ساتبا» و تطبیق مفاد این ماده با هریک از نقش‌های اشاره شده در بالا ملاحظه می‌گردد که تا حدود قابل قبولی تطابق مناسبی بین وظایف در نظر گرفته شده برای سازمان با نقش‌های پیش‌گفته برای دولت موجود است.

با این همه ماده (۱۱) با مواد سابق در تناقض است، توضیح اینکه بنابر آنچه در متن لایحه به آن تصریح شده، این سازمان متولی امور حاکمیتی در حوزه فعالیت‌های مرتبط است و در ماده (۵) نیز مباحث مربوط به سیاست‌گذاری، حمایت، مطالعه و مباحثی از این دست آمده، لکن این بند اشاره به ارائه خدماتی دارد که ماهیت حاکمیتی نداشته و در واقع تصدی در ارائه خدماتی است که ما به ازای مادی خواهد داشت تا بتواند از قبل آن بودجه سازمان را تأمین نماید.

مضاف بر این، به فرض پیش‌بینی چنین وظیفه‌ای برای سازمان، که با روح سایر مواد

در تناقض است، و اریز این درآمدها به حساب خزانه‌داری کل قید نشده است.

۴-۲. سایر مواد اساسنامه (این قسمت دارای اجزایی نظیر کلیات، ارکان، منابع مالی و سایر موارد است)

با بررسی بخش مربوط به سایر موارد در اساسنامه پیشنهادی، این موضوع روشن می‌گردد که عمده موارد ارائه شده دارای مشابهت زیادی با سایر اساسنامه‌های سازمان‌های مشابه داشته و در چارچوب قوانین و مقررات عمومی کشور تنظیم شده است که البته از جنبه حقوقی نیز باید به همین صورت ارائه می‌شد.

۴-۳. ملاحظات

علیرغم موارد مطروحه در بندهای «۴-۱» و «۴-۲» و مناسب بودن تصویب اساسنامه، پیشنهادات ذیل ارائه می‌گردد. لایحه پیشنهادی در مواردی با ابهام روبرو بوده و در تنظیم اساسنامه مورد توجه کافی قرار نگرفته‌اند که ذیلاً به برخی از این موارد اشاره می‌شود:

نکته اول: با عنایت به تبصره ماده (۳)، وضعیت دو سازمان (سابا) و (سانا) مبهم است. توضیح اینکه مشخص نیست حکم ماده به واگذاری وظایف حاکمیتی این دو سازمان به سازمان جدید (ساتبا) و تکلیف این سازمان (ساتبا) به تعیین تکلیف در خصوص وظایف تصدی آنها، به منزله انحلال دو سازمان است یا خیر؟ اگر این حکم به منزله انحلال دو سازمان (سابا) و (سانا) است باید با ادغام مواد (۱) و (۳) به انحلال این دو سازمان تصریح شود و اگر مقصود انحلال این دو سازمان نیست، پس از واگذاری وظایف حاکمیتی و تعیین تکلیف وظایف تصدی، فلسفه وجودی و کارکرد این دو سازمان چه خواهد بود؟

بررسی ماهوی فعالیت‌های انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی نشان می‌دهد که بخشی از فعالیت‌ها که جنبه حاکمیتی و سیاستگذاری دارد پیگیری و تحقق آن جز با حضور دولت میسر نیست. بنابراین ضرورت وجود سازمانی برای بهره‌وری انرژی و انرژی‌های تجدیدپذیر مورد تأکید است. لذا اینکه پیش از این، برخی خواستار انحلال و واگذاری دو سازمان سانا و سابا بودند، موجب ناکارآمدی نظام ملی مدیریت توسعه در این دو حوزه می‌شد که با توجه به این موضوع، ادغام و تشکیل سازمان ساتبا، موجب خواهد شد که نگرانی از وظایف حاکمیتی در حوزه انرژی‌های نو و بهره‌وری انرژی، قدری مرتفع گردد. بنابراین در عین حال که جلوگیری از انحلال یا واگذاری این دو سازمان و در عین حال ادغام این دو، اقدامی صحیح است لکن باید بر نحوه انتزاع این نقش‌ها از سازمان جدیدالتأسیس «ساتبا»، روند واگذاری وظایف و نقش‌های یاد شده به گونه‌ای برنامه‌ریزی گردد که موجبات تحمیل هزینه‌های کلان و آسیب به روند توسعه این فناوری‌ها را در کشور به همراه نداشته باشد. بر این اساس پیشنهاد می‌شود از ظرفیت ساتبا در این زمینه استفاده گردد.

در حال حاضر وجود پراکندگی در فعالیت‌های حوزه بهره‌وری به‌نحوی است که برخی از این نقش‌ها در تشکیلات حوزه ستادی وزارت نفت قرار گرفته که تعیین جایگاه مناسب آن در هاله‌ای از ابهام است. همچنین در حوزه‌های انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی نیز برخی از فعالیت‌های این حوزه‌ها به جهت ماهیت آنها می‌توانند از جنس الکتریکی باشد و هم از جنس حرارت و سوخت، موضوعات مربوط به بخش الکتریکی آن در اساسنامه پیشنهادی دولت به خوبی گنجانده شده است، لکن جنبه حرارتی و سوختی آن مغفول مانده است که به جهت ارتقای سطح اثربخشی و کارایی مؤسسه جدیدالتأسیس در ایفای

نقش‌های حاکمیتی محوله، یکپارچگی و تمرکز در تصمیم‌گیری در حوزه الکتریکی (برق و...) در آن پیشنهاد می‌گردد.

۴-۴. پیشنهادهای اصلاحی در مفاد اساسنامه

با توجه به اینکه قانونگذار در ماده (۸) قانون اصلاح الگوی مصرف (مصوب سال ۱۳۸۹) به دولت اجازه داده است در چارچوب قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (مصوب سال ۱۳۸۹) و قانون مدیریت خدمات کشوری (مصوب سال ۱۳۸۶) جهت ارتقای بهره‌وری و استفاده هرچه بیشتر از منابع تجدیدپذیر، نسبت به تأسیس سازمان مستقلی اقدام نماید، لایحه «اساسنامه سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری (ساتبا)» جهت سیر مراحل قانونی به مجلس شورای اسلامی ارائه شده است که با توجه به مطالب قسمت‌های قبل پیشنهادات اصلاحی زیر ارائه می‌گردد:

- با توجه به اینکه در حال حاضر مسئولیت مربوط به بهینه‌سازی مصرف سوخت در کشور به «شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت» سپرده شده است و برای جلوگیری از تداخل وظایف، پیشنهاد می‌گردد عنوان لایحه دولت از «اساسنامه سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی» به «اساسنامه سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر» تغییر یابد.

- در انتهای بند «۱» ماده (۵)، این عبارت اضافه شود: «وظایف این سازمان در حوزه انرژی الکتریکی و در امر حاکمیتی و سیاستگذاری است».

- با عنایت به ابهام در عبارت «مرکز اصلی آن تهران» در ماده (۲) لایحه ارائه شده، اصلاح عبارت مذکور به عبارت «مرکز اصلی آن در تهران»، پیشنهاد می‌گردد.

- یکی از وظایف و اختیارات سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری براساس بند

«۱» ماده (۵) لایحه ارائه شده، «تدوین سیاست‌ها ...، ضوابط و دستورالعمل‌های لازم» است و با توجه به اینکه «ضابطه‌گذاری» از امور تقنینی محسوب شده و در صلاحیت قوه مقننه است، لذا تفویض آن به سازمانی دولتی مطابق این بند، با اصل هشتاد و پنجم قانون اساسی مغایرت دارد.

- نظر به اینکه براساس بند «ب» سیاست‌های کلی نظام در بخش انرژی (ابلاغی ۱۳۷۹)، «تلاش برای افزایش سهم انرژی‌های تجدیدپذیر با اولویت انرژی‌های آبی»، مورد تأکید قرار گرفته است و این امر در وظایف و اختیارات سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری (ساتبا)، موضوع ماده (۵) لایحه دولت، مطمح نظر قرار نگرفته و به نحوی در بندهای این ماده انرژی‌های الکتریکی مورد توجه واقع شده است، لذا ماده (۵) از این جهت نیازمند اصلاح با رویکرد مذکور می‌باشد.

- واژه «سایر» در عبارت «دارای سایر اختیارات زیر» اضافه بوده و حذف آن پیشنهاد می‌گردد.

- با توجه به اینکه عبارت «نماینده وی» در بند «۱» ماده (۹)، عنوان عام و مبهمی بوده و امکان سوءاستفاده در این امر متصور است، لذا بهتر است عبارت «نماینده قانونی وی» یا «نماینده مجاز از سوی وی» به جای عبارت مذکور جایگزین شود.

- ماده (۱) به صورت «با هدف ارتقای بهره‌وری انرژی و استفاده هرچه بیشتر از منابع تجدیدپذیر...» اصلاح شود.

- تبصره «۱» از ماده (۳) به صورت «سازمان موظف است تعهدات ناشی از تصدی‌های سازمان‌های یاد شده را با استفاده از سازوکارهای قانونی از جمله بند «۵» ماده (۱۸) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی، ظرف یک سال تکمیل، واگذار

و یا به‌عنوان شرکت‌های توسعه‌ای که در این زمینه ایجاد خواهد شد تعیین تکلیف نماید» اصلاح گردد.

- ماده (۴) به‌صورت «سازمان متولی مباحث مدیریت انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی بوده و کلیه فعالیت‌های مشابه با وظایف سازمان که در وزارت نیرو و یا سایر سازمان‌های زیرمجموعه وزارت نیرو انجام می‌شود به همراه اعتبارات مربوط، به تشخیص وزیر نیرو و در صورت ضرورت تأیید مراجع قانونی ذیربط به سازمان منتقل می‌شود» اصلاح گردد.

- بند «۱» از ماده (۵) به‌صورت «تدوین سیاست‌ها، برنامه‌های کلان، میان‌مدت و کوتاه‌مدت، ضوابط و دستورالعمل‌های لازم و مدیریت منابع مالی مرتبط با اهداف موضوع فعالیت و وظایف سازمان و نظارت بر حسن اجرای آنها» اصلاح گردد.

- بند «۶» از ماده (۵) به‌صورت «سیاست‌گذاری، تنظیم مقررات مربوط و نظارت بر موضوع خرید برق حاصل از انرژی‌های تجدیدپذیر به شکل تضمینی و به‌صورت بلندمدت و نیز وصول عوارض و جرائم پیش‌بینی شده در قوانین مرتبط با اهداف سازمان» اصلاح گردد.

- بند «۱۰» از ماده (۵) به‌صورت «نماینده‌گی، عضویت، همکاری و حضور در مجامع، سازمان‌ها و اتحادیه‌های منطقه‌ای و بین‌المللی مربوط، به‌منظور حفظ منافع ملی در چارچوب سیاست‌های کلی نظام و سایر قوانین و مقررات مربوط در حوزه اهداف سازمان» اصلاح گردد.

- بند «۱۱» از ماده (۵) به‌صورت «ظرفیت‌سازی، آموزش، آگاه‌سازی، ترویج و توسعه فناوری در حوزه وظایف و اهداف سازمان» اصلاح گردد.

- بند «۱» از ماده (۷) به‌صورت «تهیه آیین‌نامه‌های مالی، اداری و استخدامی سازمان

و ارائه به وزیر جهت تصویب» اصلاح شود.

- بند «۳» به ماده (۱۱) به صورت «اعتبارات ناشی از اخذ جرائم و عوارض پیش‌بینی شده در قوانین مرتبط با اهداف سازمان» اضافه شود.

منابع و مأخذ

۱. سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران در بخش انرژی.
۲. قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران.
۳. قانون مدیریت خدمات کشوری.
۴. ترازنامه انرژی سال ۱۳۸۳-۱۳۹۳.
۵. قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی.
۶. قانون بودجه سال ۱۳۸۳.
۷. سازمان انرژی‌های نو ایران.
۸. سازمان بهره‌وری انرژی.
۹. آژانس بین‌المللی انرژی‌های تجدیدپذیر.
۱۰. آژانس بین‌المللی انرژی.
۱۱. انجمن جهانی انرژی.

شماره مسلسل: ۱۵۰۴۹

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: اظهارنظر کارشناسی درباره: «لایحه اساسنامه سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی (ساتبا)»

نام دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن (گروه انرژی)

تهیه و تدوین: مجتبی درویش توانگر

همکاران: سهیلا خردمندانیا (مطالعات ارتباطات و فناوری‌های نوین)، محمدرضا مالکی، میثم پیله‌فروش (مطالعات برنامه و بودجه)، حسن امجدیان، علی عبدالاحد (مطالعات حقوقی)

ناظران علمی: هوشنگ محمدی، فریدون اسعدی، فرید دهقانی

متقاضی: کمیسیون انرژی

ویراستار تخصصی: _____

ویراستار ادبی: _____

واژه‌های کلیدی: _____

تاریخ شروع مطالعه: ۱۳۹۵/۶/۱

تاریخ خاتمه مطالعه: ۱۳۹۵/۷/۱۲

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵/۷/۱۲